

Asia: VN/25768/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnokseen liikennepalvelun ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (taksit)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lähitaksi Oy 0220285-3
Helsinki

Lausunto

Nuijamiestentie 7, 00400

Liikenne- ja viestintäministeriö

VN/25768/2024

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEEN LIIKENNEPALVELULAIN JA ERÄIDEN SIIHEN
LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA (TAKSIT)

Lähitaksi Oy kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta liikennepalvelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausuntonamme esitämme seuraavaa:

Yleiset huomiot

Pidämme esitysluonnosta kokonaisuutena kannatettavana. Sen arvioimme parantavan merkittävästi alan toimijoiden välistä yhdenmukaisuutta ja vahvistavan kuluttajien luottamusta taksialaa kohtaan. Esitysluonnoksen eri osa-alueiden toteuttaminen kokonaisuudessaan on tärkeää, jotta toimialalle saadaan tasapuoliset pelisäännöt kaikille yrittäjille.

Esitysluonnos noudattaa hallitusohjelman tavoitteita luoda sääntelykehikko, joka vahvistaa kuluttajien luottamusta, edistää taksien saatavuutta, huomioi eri asiakasryhmien tarpeet sekä tehostaa valvontaa ja torjuu harmaata taloutta. Ehdotukset taksamittarin, rekisteröinnin ja liikennelupaan liittämisen sekä erityisten taksikilpien ja kuljettajien osaamisen varmistamisen osalta ovat perusteltuja ja tarkoituksenmukaisia keinoja näihin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Esityksessä ei esiinny elementtejä, jotka rajoittaisivat innovaatioita tai uusien liiketoimintamallien kehittämistä. Muutokset eivät myöskään aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia yrittäjille verrattuna tavanomaisen yritystoiminnan kustannuksiin, eivätkä ne rajoita kilpailuedellytyksiä, liiketoimintamahdollisuuksia tai yrittäjyyden aloittamista.

Taksien tunnistettavuus

Taksien selkeä tunnistettavuus on keskeistä sekä viranomaisten valvonnan että asiakkaiden luottamuksen kannalta. Esitämme tukemme erityisen rekisterikilven vaatimukselle. Kilven aiheuttama kustannus on yrittäjälle vähäinen, eikä se muodosta kynnystä taksitoiminnan aloittamiselle tai osa-aikaiselle harjoittamiselle. Se kuitenkin edistää vaatimustenmukaisuuden toteutumista myös osa-aikaisessa taksiliikenteessä.

Valvonta

Ajoneuvon rekisteröinti yksinomaiseen hallintaan ja liittäminen liikennelupa

Kannatamme vaatimusta siitä, että taksiajoneuvo liitetään liikennelupaan ja että luvanhaltija rekisteröidään ajoneuvon haltijaksi. Tämä mahdollistaa tehokkaan valvonnan ja estää liikennöintiä toisen lukuun, mikä on tällä hetkellä valitettavan yleistä. Nykyinen käytäntö, jossa liikennelupa osoitetaan helposti kopioitavalla asiakirjalla, ei ole riittävä. Valvontaa hankaloittaa lisäksi poliisin puuttuva pääsy liikenneluparekisteriin.

Tietojen säilyttäminen kolmannen osapuolen tietokannassa

Esitämme, että taksimatkasta kerättävien tietojen säilyttäminen tulisi määritellä luvanvaraiseksi toiminnaksi. Tämä parantaisi viranomaisten tiedonsaantia ja varmistaisi tietojen asianmukaisen säilytyksen. Luvanvaraisuus mahdollistaisi kolmansien osapuolten toiminnan valvonnan sekä niiden velvoitteiden toteutumisen seurannan.

Taksamittari ja tietojen keruu

Kannatamme taksamittarin pakollisuutta taksina käytettävissä ajoneuvoissa. Taksamittari mahdollistaa luotettavan ja yhdenmukaisen tietojen keruun perustuen todelliseen mittaustietoon. Tämä on keskeinen keino valvonnan tehostamiseksi ja harmaan talouden torjumiseksi.

Nykyiset sovelluspalvelut keräävät tietoa vain sovelluksen kautta tilatuista matkoista eivätkä kata kaikkia ajoja. Taksamittarin käyttövelvoite on ainoa tapa varmistaa, että kaikki matkat, mukaan lukien yksityisajot ja muut kuin sovelluksen kautta tehdyt kuljetukset, tulevat asianmukaisesti dokumentoiduiksi.

Taksamittari on yhteensopiva monien teknologisten ratkaisujen kanssa, ja se voi myös edistää uusien liiketoimintamallien kehittämistä, jotka perustuvat ajoneuvon tuottamaan luotettavaan mittaustietoon. Esimerkiksi hintatiedon siirtyminen applikaatiosta taksamittariin on jo toteutettu useiden tilausvälityspalvelujen osalta.

Taksinkuljettajan ajoluvan myöntämisen edellytykset

Taksinkuljettajan koulutus

Vuoden 2018 jälkeen alalle on tullut merkittävä määrä kuljettajia, jotka eivät ole käyneet mitään taksinkuljettajan ammattiin liittyvää koulutusta, ja joista monella ei ole taksinkuljettajan ammatin edellyttämää osaamistasoa tai ymmärrystä alan vaatimuksista. Taksinkuljettajan koulutuksella parannetaan kaikkien kuljettajien ammattitaitoa, taksipalvelujen laatua sekä taksialan arvostusta ja luottamusta, mikä on välttämätöntä huomioiden taksipalvelujen laadun ja tyytyväisyyden lasku vuoden 2018 jälkeen.

Julkisuudessa on laajasti uutisoitu vilpillisestä toiminnasta sekä taksinkuljettajan että taksiliikenneyrittäjän kokeessa. Vilpin ehkäisemiseksi yrittäjäkokeiden laadinta ja toteutus tulee ehdottomasti siirtää Traficom:n nimeämän palveluntuottajan vastuulle. Lisäksi kokelaan henkilöllisyyden varmentamista olisi tehostettava: kokeeseen ilmoittautumisen yhteydessä tulisi vaatia vahva tunnistautuminen, esimerkiksi pankkitunnuksilla tai sormenjälkitunnisteella.

Yksi tehokkaimmista keinoista parantaa taksiliikenteen turvallisuutta olisi lisätä taksinkuljettajan ajolupaprosessiin liikenneopettajan valvoma käytännön ajokoe. Kokeen tarkoituksena olisi arvioida, onko hakijan ajotapa soveltuva ammattimaiseen liikenteeseen. Esimerkiksi Lähitaksi on jo vuodesta 2018 arvioinut kuljettajaehdokkaidensa ajotapaa käytännön kokeessa, ja noin 7 % ehdokkaista on hylätty ajotapaan liittyvien puutteiden vuoksi. Yleisimmät hylkäysperusteet ovat olleet ylinopeus, puutteellinen liikennesääntöjen tuntemus sekä heikot havainnointitaidot liikenteessä.

Taksiliikennelain uudistuksen (2018) jälkeen alalle on tullut yli 26 000 kuljettajaa. Jos vastaava 7 % hylkäysprosentti sovellettaisiin valtakunnallisesti, ajokokeessa reputtaisi yli 1 800 kuljettajaa — kuljettajia, jotka tällä hetkellä ajavat asiakkaita ilman käytännön ajotaitojen arviointia.

Lehdistössä on toistuvasti uutisoitu vakavista virheistä ja onnettomuuksista, kuten ylinopeuksista, punaisia päin ajamisesta, törmäyksistä raitiovaunuihin ja jopa jalankulkijoiden yliajoista.

Käytännön ajokokeen lisääminen lupaprosessiin ei ainoastaan lisäisi liikenneturvallisuutta, vaan myös vahvistaisi luottamusta taksialan ammattitaitoon ja vastuullisuuteen.

Ehdotuksen mukaan liikennepalvelulakiin lisättäisiin uusi väliaikainen 26 b §, jonka mukaan taksinkuljettajan ajoluvan uusimiseksi kuljettajan on suoritettava vähintään seitsemän tunnin kestoinen täydennyskoulutus.

Taksialalle on tullut vilpillisen toiminnan seurauksena kuljettajia, joiden kielitaito ei vastaa taksinkuljettajalta vaadittavaa tasoa. Tämän vuoksi ajoluvan uusimisen yhteydessä kuljettajan tulisi suorittaa täydennyskoulutuksen lisäksi koe, mikä varmistaisi perustaitojen ja kielitaidon riittävän hallinnan taksinkuljettajan tehtävissä.

Kokeen toteutus tulisi asettaa Liikenne- ja viestintävirasto Traficom nimeämän palveluntuottajan vastuulle, jotta sen sisältö ja toteutus olisivat valtakunnallisesti yhdenmukaiset ja vilpin mahdollisuus mahdollisimman vähäinen.

Koe ei kuitenkaan olisi tarpeen niille kuljettajille, joiden ajolupa on ollut voimassa jo ennen 1.7.2018 ja jotka ovat suorittaneet taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun, sittemmin kumotun lain (695/2009) mukaisen lakisääteisen koulutuksen tai jatkokoulutuksen.

Ystävällisin terveisin

Petri Aarnio

Toimitusjohtaja

Lähitaksi Oy

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Huomionne taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Tervalahti Tanja
Lähitaksi Oy